



## ROZHODNUTIE

Číslo: 0002/2023/E-MR  
Číslo spisu: 6252-2023-BA

Bratislava 10. 11. 2023

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor regulácie plynárenstva a obchodu s elektrinou a plynom, ako orgán príslušný na konanie podľa § 9 ods. 1 písm. b) tretieho bodu a § 9 ods. 1 písm. c) prvého bodu v spojení s § 16 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov vo veci konania o mimoriadnej regulácii

### r o z h o d o l

podľa § 16 ods. 4 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov z vlastného podnetu tak, že regulovanému subjektu Stredoslovenská energetika, a. s., Pri Rajčianke 8591/4B, 010 47 Žilina, IČO 51 865 467 **u k l a d á** tieto povinnosti:

- I. v období od 01. 12. 2023 do 30. 11. 2024 zverejňovať na svojom webovom sídle cenníky so zmluvnými cenami za dodávku elektriny a plynu pre koncových odberateľov vždy k 1. dňu kalendárneho mesiaca, a to minimálne pre nasledovné skupiny koncových odberateľov elektriny a plynu
  1. odberatelia elektriny a plynu v domácnosti,
  2. zraniteľní odberatelia elektriny podľa § 2 písm. k) tretieho, piateho a ôsmeho bodu zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov,
  3. zraniteľní odberatelia plynu podľa § 2 písm. k) štvrtého, šiesteho a siedmeho bodu zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov,
  4. koncoví odberatelia elektriny so spotrebou elektriny do 100 MWh za rok, ktorí uzatvoria zmluvu o dodávke elektriny alebo zmluvu o združenej dodávke elektriny s dodávkou elektriny za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví od 1. dňa príslušného kalendárneho mesiaca alebo ich zmluvy o dodávke elektriny alebo zmluvy o združenej dodávke elektriny s dodávkou elektriny za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví sú prolongované podľa zmluvných podmienok od 1. dňa príslušného kalendárneho mesiaca,
  5. koncoví odberatelia plynu so spotrebou plynu do 641,4 MWh za rok, ktorí uzatvoria zmluvu o dodávke plynu alebo zmluvu o združenej dodávke plynu s dodávkou plynu za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví od 1. dňa príslušného kalendárneho mesiaca alebo ich zmluvy o dodávke plynu alebo zmluvy o združenej dodávke plynu s dodávkou plynu za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu

sieťových odvetví sú prolongované podľa zmluvných podmienok od 1. dňa príslušného kalendárneho mesiaca,

6. koncoví odberatelia elektriny so spotrebou elektriny nad 100 MWh za rok, ktorí uzatvoria zmluvu o dodávke elektriny alebo zmluvu o združenej dodávke elektriny s dodávkou elektriny za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví od 1. dňa príslušného kalendárneho mesiaca alebo ich zmluvy o dodávke elektriny alebo zmluvy o združenej dodávke elektriny s dodávkou elektriny za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví sú prolongované podľa zmluvných podmienok od 1. dňa príslušného kalendárneho mesiaca,
  7. koncoví odberatelia plynu so spotrebou plynu nad 641,4 MWh za rok, ktorí uzatvoria zmluvu o dodávke plynu alebo zmluvu o združenej dodávke plynu s dodávkou plynu za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví od 1. dňa príslušného kalendárneho mesiaca alebo ich zmluvy o dodávke plynu alebo zmluvy o združenej dodávke plynu s dodávkou plynu za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví sú prolongované podľa zmluvných podmienok od 1. dňa príslušného kalendárneho mesiaca;
- II. v období od 01. 12. 2023 do 30. 11. 2024 informovať Úrad pre reguláciu sieťových odvetví o mieste zverejnenia cenníkov za dodávku elektriny a plynu pre jednotlivé skupiny koncových odberateľov v členení podľa článku I bodov 4 až 7 výroku tohto rozhodnutia vždy k 1. dňu kalendárneho mesiaca, ak tieto informácie nezasiela Úradu pre reguláciu sieťových odvetví podľa § 34 ods. 2 písm. f) a § 69 ods. 2 písm. g) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- III. predložiť Úradu pre reguláciu sieťových odvetví za každý ucelený kalendárny mesiac v období od 01. 12. 2023 do 31. 03. 2024 v lehote do 45 kalendárnych dní po skončení príslušného kalendárneho mesiaca údaje o výške ekonomicky oprávnených nákladov súvisiacich s obstaraním elektriny pre zabezpečenie dodávok elektriny pre koncových odberateľov elektriny a o výške celkových príjmov za dodávku elektriny pre koncových odberateľov elektriny, ako aj údaje o počte koncových odberateľov elektriny a k nim priraditeľných objemoch dodávky elektriny, v členení podľa nasledovných skupín koncových odberateľov elektriny s uzatvorenou zmluvou na dodávku elektriny alebo združenou zmluvou na dodávku elektriny za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „neregulovaní odberatelia elektriny“)
1. neregulovaní odberatelia elektriny so spotrebou elektriny do 100 MWh v roku 2023 s uzatvorenou zmluvou o dodávke elektriny alebo zmluvou o združenej dodávke elektriny s dynamickou cenou elektriny,
  2. neregulovaní odberatelia elektriny so spotrebou elektriny do 100 MWh v roku 2023 s uzatvorenou zmluvou o dodávke elektriny alebo zmluvou o združenej dodávke elektriny s inou ako dynamickou cenou elektriny,
  3. neregulovaní odberatelia elektriny so spotrebou elektriny nad 100 MWh v roku 2023 s uzatvorenou zmluvou o dodávke elektriny alebo zmluvou o združenej dodávke elektriny s dynamickou cenou elektriny,
  4. neregulovaní odberatelia elektriny so spotrebou elektriny nad 100 MWh v roku 2023 s uzatvorenou zmluvou o dodávke elektriny alebo zmluvou o združenej dodávke elektriny s inou ako dynamickou cenou elektriny;

- IV. predložiť Úradu pre reguláciu sieťových odvetví za každý ucelený kalendárny mesiac v období od 01. 12. 2023 do 31. 03. 2024 v lehote do 45 kalendárnych dní po skončení príslušného kalendárneho mesiaca údaje o výške ekonomicky oprávnených nákladov súvisiacich s obstaraním plynu pre zabezpečenie dodávok plynu pre koncových odberateľov plynu a o výške celkových príjmov za dodávku plynu pre koncových odberateľov plynu, ako aj údaje o počte koncových odberateľov plynu a k nim priraditeľných objemoch dodávky plynu, v členení podľa nasledovných skupín koncových odberateľov plynu s uzatvorenou zmluvou na dodávku plynu alebo združenou zmluvou na dodávku plynu s dodávkou plynu za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „neregulovaní odberatelia plynu“)
1. neregulovaní odberatelia plynu so spotrebou plynu do 641,4 MWh v roku 2023 s uzatvorenou zmluvou o dodávke plynu alebo zmluvou o združenej dodávke plynu s cenou plynu, ktorej výška sa mení v závislosti od zmeny cien na denných trhoch s plynom v časových intervaloch, ktoré zodpovedajú najmenej frekvencii vysporiadania obchodov na týchto trhoch,
  2. neregulovaní odberatelia plynu so spotrebou plynu do 641,4 MWh v roku 2023 s uzatvorenou zmluvou o dodávke plynu alebo zmluvou o združenej dodávke plynu s cenou plynu, ktorej výška sa nemení v závislosti od zmeny cien na denných trhoch s plynom v časových intervaloch, ktoré zodpovedajú najmenej frekvencii vysporiadania obchodov na týchto trhoch,
  3. neregulovaní odberatelia plynu so spotrebou plynu nad 641,4 MWh v roku 2023 s uzatvorenou zmluvou o dodávke plynu alebo zmluvou o združenej dodávke plynu s cenou plynu, ktorej výška sa mení v závislosti od zmeny cien na denných trhoch s plynom v časových intervaloch, ktoré zodpovedajú najmenej frekvencii vysporiadania obchodov na týchto trhoch,
  4. neregulovaní odberatelia plynu so spotrebou plynu nad 641,4 MWh v roku 2023 s uzatvorenou zmluvou o dodávke plynu alebo zmluvou o združenej dodávke plynu s cenou plynu, ktorej výška sa nemení v závislosti od zmeny cien na denných trhoch s plynom v časových intervaloch, ktoré zodpovedajú najmenej frekvencii vysporiadania obchodov na týchto trhoch.

#### **Odôvodnenie:**

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) listom č. 36074/2023/BA zo dňa 10. 10. 2023 (ďalej len „oznámenie“) oznámil regulovanému subjektu Stredoslovenská energetika, a. s., Pri Rajčianke 8591/4B, 010 47 Žilina, IČO 51 865 467 (ďalej len „regulovaný subjekt“), že podľa § 14 ods. 3 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o regulácii“) je účastníkom konania o mimoriadnej regulácii, ktoré úrad začal z vlastného podnetu podľa § 16 ods. 3 zákona o regulácii. Oznámenie bolo regulovanému subjektu doručené dňa 11. 10. 2023.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o regulácii, ak je to potrebné na dosiahnutie účelu regulácie podľa § 3 ods. 1 a ak vznikne mimoriadna trhovú situáciu alebo ak dôjde k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočne rozvinutého konkurenčného prostredia alebo ak si to vyžaduje ochrana spotrebiteľa, úrad môže regulovať aj ďalšiu činnosť, tovar alebo cenu v sieťových odvetviach okrem tých, ktoré sú uvedené v § 11 a 13 (ďalej len „mimoriadna regulácia“). Mimoriadnu reguláciu môže úrad vykonať len po predchádzajúcom prerokovaní s Európskou komisiou.

Podľa § 16 ods. 3 zákona o regulácii konanie o mimoriadnej regulácii sa začína z podnetu úradu.

Podľa § 16 ods. 4 zákona o regulácii úrad v konaní o mimoriadnej regulácii môže rozhodnúť o regulácii ďalšej činnosti, tovaru alebo ceny v sieťových odvetviach okrem tých, ktoré sú uvedené v § 11 a 13 a

- a) prijať opatrenie spočívajúce v uložení povinnosti a jej podmienok,
- b) určiť rozsah a spôsob vykonávania regulácie ďalšej činnosti, tovaru alebo ceny,
- c) určiť cenu.

Podľa § 16 ods. 5 zákona o regulácii pri mimoriadnej regulácii sa primerane postupuje podľa § 12 až 15.

Podľa § 14 ods. 3 zákona o regulácii, ak sa začalo cenové konanie na podnet úradu, je účastníkom konania regulovaný subjekt, ktorého má úrad v úmysle cenovo regulovať.

V súlade s § 14 ods. 1 zákona o regulácii v spojení s § 18 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) sa konanie o mimoriadnej regulácii začína dorúčením oznámenia o začatí konania účastníkovi konania (regulovanému subjektu).

Úrad v konaní o mimoriadnej regulácii postupuje podľa zákona o regulácii a správneho poriadku.

Podľa § 10 písm. c) tretieho bodu zákona o regulácii úrad sleduje trh s elektrinou a trh s plynom, mieru otvorenosti trhu s elektrinou a trhu s plynom a úroveň transparentnosti trhu s elektrinou a trhu s plynom, vyhodnocuje dosiahnutú úroveň hospodárskej súťaže na trhu s elektrinou a na trhu s plynom a predpoklady na mimoriadnu reguláciu a vypracúva odporúčanie na zlepšenie súťažných podmienok na trhu s elektrinou a na trhu s plynom.

Úrad v oznámení uviedol, že na základe údajov, ktorými disponuje a podkladov predložených regulovaným subjektom v nadväznosti na prieskumy zverejnených cien za dodávku elektriny a plynu nepodliehajúcu regulácií cien zo strany úradu, uverejnené na webovom sídle úradu, možno konštatovať nepriaznivé aspekty prevládajúce na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu, keďže prevláda nedostatočné reflektovanie vývoja trhových cien energií v zverejnených cenníkoch za neregulovanú dodávku elektriny a plynu, prevládajú pomerne vysoké cenové hladiny neregulovanej dodávky elektriny a plynu v Slovenskej republike (ďalej len „SR“) v porovnaní s cenovými ponukami v okolitých krajinách (Česká republika (CZ), Rakúsko (AT) a Nemecko (DE)), miera zverejňovania a aktualizácie cenníkov za neregulovanú dodávku je pomerne nízka, a trh dodávky elektriny a plynu prejavuje známky zvyšujúcej sa miery koncentrácie trhu vyjadrenej indexom Herfindahl – Hirschman (HHI).

Úrad ďalej v oznámení na základe údajov a podkladov, ktorými disponuje v rámci výkonu vlastnej činnosti, uviedol nasledovné.

Súčasná situácia na trhu dodávky elektriny a plynu pre koncových odberateľov vykazuje známky nedostatočného informovania o zmluvných cenách za dodávku elektriny a plynu u koncových odberateľov, ktorí majú uzatvorenú zmluvu o dodávke elektriny alebo plynu za cenu neregulovanú úradom. Odberatelia tak majú nedostatok informácií o ponuke dodávateľov a tým majú limitované možnosti vybrať si medzi produktmi a službami dodávky elektriny a plynu. Absencia transparentne zverejnených zmluvných cien za dodávku elektriny

a plynu je o to závažnejšia, že tieto ceny sú podkladom pre stanovenie kompenzácií na zvýšené náklady na energie pre odberateľov zo strany vlády SR.

V súčasnosti vláda SR kompenzuje rozdiel nad rámec štátom stanovených cenových stropov na dodávku elektriny a plynu na základe príslušných nariadení vlády SR a iných schém pomoci v réžii Ministerstva hospodárstva SR, akou je aj poskytnutie dotácie na pokrytie dodatočných nákladov v dôsledku zvýšenia cien elektriny a plynu. Týka sa to dodávky elektriny a plynu pre zraniteľných odberateľov (domácnosti, malé podniky, zariadenia sociálnych služieb, spoločenstvá vlastníkov bytov, a pod) ako aj neregulovaných koncových odberateľov (podnikatelia, verejné inštitúcie, neziskové organizácie, samosprávy, a pod.).

V závere roka 2022 však došlo legislatívnymi zmenami k značnému rozšíreniu skupiny zraniteľných odberateľov s účinnosťou k 01. 01. 2023. Zároveň aj v priebehu roka 2023 niektorí dodávateľia umožňujú odberateľom vstúpiť medzi zraniteľných odberateľov a poskytovať im dodávku elektriny a plynu za štátom zastropované ceny. To výrazne znížilo budúce náklady niektorých dodávateľov na nakupovanú elektrinu alebo plyn, keďže pre týchto nových odberateľov dodávateľia pravdepodobne nakupovali elektrinu alebo plyn až na prelome rokov 2022 a 2023, prípadne až v priebehu roka 2023, za výrazne nižšie ceny ako prevládali v priebehu predošlých mesiacov roka 2022. Avšak dodávateľia v priebehu roka 2023 nepristúpili k zníženiu zmluvných cien dodávky elektriny a plynu pre nových zraniteľných odberateľov a nepremietli znížené náklady do cien pre odberateľov. Obdobná situácia prevláda aj v neregulovanej dodávke elektriny a plynu, kde miera aktualizácie zverejnených cenníkov za neregulovanú dodávku elektriny a plynu (nepodliehajúcu cenovej regulácií zo strany úradu) je nedostatočná vo svetle zásadne klesajúcich trhových cien energií v posledných mesiacoch.

Uvedené okolnosti vytvárajú riziká pre neregulovaných odberateľov, ako aj pre kompenzačné energetické schémy štátu z pohľadu zvýšených nákladov na energie pre odberateľov ako aj finančných zdrojov štátu potrebných na kompenzácie. Trh neregulovanej dodávky elektriny a plynu prejavuje známky nedostatočnej motivácie prevažujúcej časti dodávateľov reagovať na aktuálnu situáciu na trhu a stav netransparentnosti a nízkej flexibility zverejnených cien za dodávku energií môže byť pre nich *de facto* vyhovujúci z pohľadu finančných prínosov.

Na základe vyššie uvedeného úrad uviedol, že pristupuje k zavedeniu mimoriadnej regulácie pre dodávku elektriny a plynu nepodliehajúcu regulácií cien zo strany úradu, a to formou prijatia opatrení spočívajúcich v uložení povinností regulovanému subjektu uvedených v oznámení, ako aj v určení rozsahu a spôsobu vykonávania regulácie ďalšej činnosti.

Úrad v oznámení regulovanému subjektu uviedol, že podľa § 33 ods. 2 v spojení s § 27 ods. 1 správneho poriadku je oprávnený pred vydaním rozhodnutia vyjadriť sa k jeho podkladom, k spôsobu jeho zistenia a navrhovať jeho doplnenie v lehote sedem dní odo dňa doručenia výzvy. Zároveň úrad požiadal regulovaný subjekt, aby poukázal na všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, ktoré by mal úrad zvážiť pri rozhodovaní v tomto konaní a predložil úradu príslušné podklady preukazujúce tieto okolnosti. Regulovaný subjekt bol ďalej poučený, že ak sa v určenej lehote nevyjadrí, úrad bude mať za to, že k podkladom pred vydaním rozhodnutia nemá pripomienky a rozhodne vo veci.

Regulovaný subjekt doručil úradu dňa 12. 10. 2023 žiadosť o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k podkladom pred vydaním rozhodnutia a žiadosť o nahliadnutie do spisu zaevidovanú pod podacím číslom úradu 36554/2023/BA, na základe ktorej úrad dňa 16.10.2023 predĺžil regulovanému subjektu lehotu na vyjadrenie sa do 23. 10. 2023 listom zaevidovaným pod podacím číslom úradu 36623/2023/BA.

Regulovaný subjekt dňa 16. 10. 2023 nahliadol do administratívneho spisu č. 6252-2023-BA, o čom bol spísaný záznam.

Regulovaný subjekt doručil úradu dňa 23. 10. 2023 vyjadrenie k podkladom pred vydaním rozhodnutia v konaní o mimoriadnej regulácii zaevidované pod podacím číslom úradu 37569/2023/BA a následne doručil úradu dňa 27. 10. 2023 list zaevidovaný pod podacím číslom úradu 38224/2023/BA označený ako „Doplnenie Dôkazu k vyjadreniu k podkladom pred vydaním rozhodnutia v konaní o mimoriadnej regulácii“, a to podklad s údajmi zverejnenými Štatistickým úradom Európskej únie.

Regulovaný subjekt vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol, že sa nestotožňuje s úradom prezentovanými výsledkami a závermi prieskumov, zistenia úradu nepovažuje za správne. Regulovaný subjekt uviedol, že úrad disponuje podrobnými informáciami v súvislosti uplatňovaním cien pre odberateľov v neregulovanom segmente a informáciami o tom, aký druh cenníkov a v akom množstve pre neregulovanú dodávku má, pričom taktiež uviedol, že pravidelne pristupuje k aktualizácii ponuky cien dodávky elektriny a plynu pre svojich odberateľov. Regulovaný subjekt uviedol, že pri zaradovaní a vyradovaní odberateľov do a z regulovaného režimu postupuje striktne v súlade s platnou legislatívou, regulovaná cena na rok 2023 bola priznaná len tým zraniteľným odberateľom, ktorí splnili zákonné kritériá.

Regulovaný subjekt uviedol, že zverejňuje na svojom webovom sídle všetky cenníky univerzálnej služby a nad rámec zákonných povinností aj cenníky pre zraniteľných odberateľov mimo domácností, ako aj základné cenníky s neregulovanými cenami pre odberateľov segmentu podnikatelia a organizácie. V prípade neregulovaného segmentu regulovaný subjekt nezverejňuje kampanové cenníky z dôvodu ich vysokého počtu, ako aj z dôvodu ich časovej a objemovej obmedzenosti. Uplatnenie kampanových a individuálne dohodnutých cien u väčšiny neregulovaných odberateľov svedčí o tom, že regulovaný subjekt vystupuje v súvislosti s ponúkaním aktuálne najvýhodnejších cien pre svojich odberateľov aktívne. K tvrdeniu úradu, že nízka miera aktualizácie cenníkov pre regulovaných aj neregulovaných odberateľov indikuje snahu niektorých dodávateľov o maximalizáciu kompenzácií zo štátneho rozpočtu napriek nižším nákladom na energie, regulovaný subjekt uviedol, že postupuje pri výpočte kompenzácií za dodávku elektriny a plynu striktne s nariadeniami vlády a súvisiacimi usmerneniami Ministerstva hospodárstva SR.

Regulovaný subjekt uviedol, že úrad svoje podozrenie zneužívania dotačných schém nepreukazuje konkrétnymi faktami a podkladmi, a teda ostávajú len v rovine špekulácií. Regulovaný subjekt zdôraznil, že z uplatňovaného kompenzačného mechanizmu nielenže neprofituje, ale naopak má výrazný negatívny dopad na hospodárenie a prevádzku regulovaného subjektu vo viacerých oblastiach. V každom prípade sa javí, akoby úrad zastával názor o nesprávne nastavenej štátnej pomoci prostredníctvom kompenzačných schém, a zároveň mal záujem tento stav „zhojiť“ mimoriadnou reguláciou. Regulovaný subjekt poukázal na to, že úrad ani výpočtami a ani nijakým iným spôsobom nekvantifikoval potenciálnu úsporu na kompenzáciách po zavedení mimoriadnej regulácie, ktorú navrhuje zaviesť s cieľom ochrániť štátny rozpočet. Regulovaný subjekt zdôraznil, že pokiaľ by aj problematickosť dotačných schém bola preukázaná, nemôže byť zákonným dôvodom pre zavedenie mimoriadnej regulácie, nakoľko v § 16 zákona o regulácii absentuje právomoc úradu vykonať mimoriadnu reguláciu z tohto dôvodu.

K tvrdeniu, že niektorí dodávatelia využívajú nejednoznačnosť zákonných ustanovení na zabránenie odberateľom zmeniť dodávateľa počas kalendárneho roka, a že takéto konanie zásadne obmedzuje konkurenciu medzi dodávateľmi a znižuje tlak na aktualizáciu zmluvných

cien dodávky elektriny a plynu, ktoré by lepšie odrážali aktuálne trhové ceny, regulovaný subjekt uviedol, že sa dištancuje od úradom popísaného konania a dodal, že v procese zmeny dodávateľa postupuje dôsledne v súlade s aktuálne platnou legislatívou.

K tvrdeniu úradu, že naďalej prevládajú pomerne vysoké cenové hladiny neregulovanej dodávky elektriny a plynu v SR v porovnaní s cenovými ponukami v okolitých krajinách (CZ, AT a DE), regulovaný subjekt uviedol, že úrad nijakým spôsobom nezdôvodnil, z akého dôvodu vybral práve tieto krajiny (CZ, AT a DE) pre účel porovnania, aký počet cenníkov a aký počet dodávateľov v daných krajinách porovnával, či sa jednalo o reprezentatívnu vzorku daného trhu. Ďalej tiež absentujú informácie, či v daných prieskumoch boli zohľadnené špecifiká daných národných trhov, t. j. legislatívne a regulačné prostredie, rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie, obchodná politika pri obstarávaní komodity a formy jej ponúk odberateľom. Regulovaný subjekt sa oboznámil s údajmi zverejnenými Štatistickým úradom Európskej únie, medzi ktorými sú aj údaje týkajúce sa porovnania cien elektriny pre zákazníkov mimo domácností na polročnej báze, pričom z uvedených údajov zverejnených za prvý polrok 2023 vyplýva, že existujú aj iné okolité krajiny, ktoré majú dokonca výrazne vyššie ceny za elektrinu ako sú ceny v rámci Slovenskej republiky, a to napr. Maďarsko (doplnený dôkaz preložený úradu dňa 27. 10. 2023).

K tvrdeniu úradu, že trh dodávky elektriny a plynu prejavuje známky zvyšujúcej sa miery koncentrácie trhu vyjadrenej indexom Herfindahl – Hirschman (HHI), regulovaný subjekt uviedol, že sa so záverom úradu nestotožňuje, avšak uvedený záver nie je možné zo strany regulovaného subjektu preskúmať, nakoľko rovnako ako v iných prípadoch zistení a záverov úradu, ani tento nevyplýva zo žiadneho podkladu. Regulovaný subjekt zároveň zastáva názor, že prešetrovanie v jednotlivých odvetviach hospodárstva na účel získania informácií o stave súťaže v danom odvetví, a teda aj v odvetví energetiky (dodávky elektriny a plynu), má Protimonopolný úrad SR. Vzhľadom k už vyššie popísaným skutočnostiam má regulovaný subjekt za to, že záver úradu o nedostatočnej miere konkurencie medzi dodávateľmi nie je správny. Zároveň je zrejmé, že ani úrad nemá za dostatočne preukázané, že skutočne ide o nedostatočnú mieru konkurencie, keďže uvádza, že daný jav to len indikuje.

Úrad opiera svoje tvrdenie o závery ním uskutočnených prieskumov, v rámci ktorých poukazuje primárne na nezverejňovanie a neaktualizáciu už zverejnených cenníkov neregulovanej dodávky komodít. Navyiac tým, že úrad porovnával len zverejnené cenníky, ktoré u niektorých dodávateľov predstavujú len tzv. základné cenníky (a teda nie všetky formy cien), je zrejmé, že neodrážajú realitu na trhu. Regulovaný subjekt a obdobne aj iní dodávatelia neuplatňujú pre svojich odberateľov plošne ceny zo základného cenníka, ale v prevažnej väčšine ceny podľa kampaňových cenníkov alebo individuálne dojednané ceny, ktorými konkurujú ostatným dodávateľom. V prípade základných neregulovaných cenníkov sa jedná o cenníky pre marginálnu časť neregulovaného segmentu (prevažne ide o menších podnikateľov, ktorí stratili právo na regulované ceny a prechádzajú na tzv. základný neregulovaný cenník), podľa ktorých však nie je možné hodnotiť stav na celom neregulovanom trhu a na základe takéhoto hodnotenia následne aplikovať opatrenia, ktoré by zasiahli celý neregulovaný segment.

Regulovaný subjekt ďalej uviedol, že nahliadol do administratívneho spisu v záujme oboznámenia sa s podkladmi pre rozhodnutie, pričom spis obsahuje päť listín, z ktorých je relevantná len jedna, a to oznámenie. Regulovaný subjekt uviedol, že mu neboli poskytnuté žiadne bližšie podklady uvedené v oznámení, a teda sa nevie relevantne vyjadriť k podkladu pre rozhodnutie. Regulovaný subjekt uviedol, že nie je vôbec zrejmé, na základe čoho (akých vykonaných prepočtov a analýz vo vzťahu k regulovanému subjektu) úrad mimoriadnou reguláciou zavádza stanovenie zmluvnej ceny a ďalšie povinnosti, o aký podklad resp. podklady

preukazujúce odôvodnenosť mimoriadnej regulácie opiera svoje zistenia, keďže úradom vykonané prieskumy a zistenia sú všeobecné, nejednoznačné a mätúce. Z uvedeného vyplýva, že spis vedený pre správne konanie nie je úplný. Regulovaný subjekt zastáva názor, že vzhľadom na skutočnosť, že jej nie sú sprístupnené v podstate žiadne podklady, nemôže tým plnohodnotne uplatňovať právo priznané v ustanovení § 33 ods. 2 správneho poriadku. Regulovaný subjekt uviedol, že nadobúda dojem, že takýmto postupom úradu je mu odnímaná možnosť ochrany jeho práv, pričom dôsledkom znemožnenia ich uplatňovania, môže byť porušené právo na prístup k právnej ochrane v zmysle čl. 46 Ústavy SR.

Ďalej regulovaný subjekt poukázal na neúplne zistený skutkový stav veci a nesprávne skutkové zistenia, úrad v spise neuvádza žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali jeho vyššie uvedené zistenia, úrad vychádza z nedostatočne reprezentatívnej vzorky cenníkov v SR a aj v okolitých krajinách, úrad závery o trhu dodávky elektriny a plynu vytvára iba na základe úzkeho profilu analýzy, ktorý vstupoval do vyhodnotenia (len z dostupných zverejnených cenníkov, a teda neberie do úvahy žiadne kampaňové cenníky či individuálne cenové ponuky), avšak aplikuje opatrenia mimoriadnej regulácie voči všetkým neregulovaným odberateľom, absentuje povinnosť dodávateľov zverejňovať cenníky pre neregulovaných odberateľov elektriny a plynu, s čím sa úrad nijakým spôsobom v oznámení nevysporiadal.

Regulovaný subjekt zastáva názor, že skutkový stav nebol doposiaľ spoľahlivo zistený pre účel rozhodnutia vo veci. Oznámenie a zistenia v ňom uvádzané sú veľmi všeobecné (napr. použitím spojenia niektorí dodávateľia) bez toho, aby bolo zrejmé, či vôbec tieto závery úrad mieni adresovať aj na regulovaný subjekt, nie sú tieto zistenia podložené dôkazmi, ktoré by tvorili podklad pre vydanie rozhodnutia. Navyiac úrad svoju argumentáciu k splneniu podmienok na mimoriadnu reguláciu opiera o veľké množstvo hypotéz, z čoho je zrejmé, že ak premisy, pomocou ktorých sa úrad snaží zdôvodniť záver, nie sú dostatočným spôsobom preukázané, že sú pravdivé, tak ani závery, ktoré úrad v oznámení uvádza nie sú pravdivé a rovnako nie sú ich logickým dôsledkom. Strohé konštatovanie o správnosti, resp. reálnosti údajov (prieskumov, zistení, analýz) použitých v oznámení bez toho, aby úrad uviedol, prečo tieto údaje považuje za správne a reálne a podložil ich dôkazmi, ktoré budú slúžiť ako podklad pre rozhodnutie, nepreukazuje dostatočné zistenie skutkového stavu veci. Zároveň má regulovaný subjekt za to, že úrad dospel na základe vykonaných prieskumov k nesprávnym zisteniam.

Regulovaný subjekt vo svojom vyjadrení taktiež uviedol, že má za to, že nie je splnená ani jedna zo zákonných podmienok na mimoriadnu reguláciu. Úrad v oznámení uvádza, že mimoriadna regulácia spĺňa zákonnú požiadavku sledovania cieľa regulácie. Toto konštatovanie opiera o tú skutočnosť, že v súčasnej trhovej situácii práve oblasť dostupnosti tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných služieb za primerané a konkurencieschopné ceny nie sú naplnené, k čomu mal dospieť zo záverov vykonaných prieskumov a predložených podkladov regulovaným subjektom. Nie je zrejmé ako z týchto údajov úrad dospel k záveru, že nie sú dostupné tovary a s nimi súvisiace regulované služby za primerané a konkurencieschopné ceny.

Regulovaný subjekt má za to, že k takémuto záveru sa nedá dospieť porovnaním malej časti cenníkov selektívne vybraných dodávateľov, pričom zdôraznil, že ani úrad nemá za dostatočne preukázané, že skutočne ide o nedostatočnú mieru konkurencie, keďže uvádza, že daný úradom uvádzaný jav to len indikuje. Regulovaný subjekt má za to, že záver úradu o nedostupnosti tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných služieb za primerané a konkurencieschopné ceny nie je správny, a teda nie je splnená prvá z kumulatívne stanovených podmienok, na základe čoho je možné konštatovať, že mimoriadna regulácia je nezákonná.



Účel regulácie je založený na transparentnosti a nediskriminácii, uvedené sa rovnako vzťahuje na mimoriadnu reguláciu. Regulovaný subjekt poukázal na to, že podľa jeho informácií (uvedené naznačuje aj to, že prieskum úrad robil v prípade malých dodávateľov iba pri niektorých subjektoch) úrad nezačal konanie o mimoriadnej regulácii voči všetkým dodávateľom, ale takéto konanie je vedené iba vo vzťahu k vybraným regulovaným subjektom. Mimoriadna regulácia je tak selektívna a diskriminačná, nakoľko vytvára nerovnaké podmienky vo vzťahu k regulovaným subjektom.

Regulovaný subjekt ďalej uviedol, že nie sú splnené podmienky mimoriadnej regulácie podľa § 16 ods. 1 zákona o regulácii. Prvý z predpokladov (vznik mimoriadnej trhovej situácie) nie je naplnený, keďže aktuálnu trhovú situáciu nemožno označiť za mimoriadnu. O mimoriadnej trhovej situácii by bolo možné hovoriť v období jesene 2021, t. j. na začiatku energetickej krízy, prípadne v auguste 2022, kedy kulminovali ceny elektriny a plynu na trhu a dosahovali bezprecedentnú výšku, avšak v súčasnosti možno označiť trhovú situáciu za stabilizovanú. Druhý predpoklad (ohrozenie trhu vplyvom nedostatočne rozvinutého konkurenčného prostredia) považuje regulovaný subjekt za nenaplnený, keďže v tomto prípade má ísť o zmenu existujúceho stavu na trhu. K úradom tvrdenej koncentrácii (ktorú nie je možné preskúmať) regulovaný subjekt uviedol, že ak by aj existovala koncentrácia na trhu dodávky elektriny a plynu uvedené nevyhnutne neznamená nedostatočne rozvinuté konkurenčné prostredie. Aktuálny stav konkurencie z pohľadu počtu dodávateľov pôsobiacich na energetickom trhu je viac – menej stabilný už približne rok a pol, a teda v súvislosti s úradom tvrdenou nedostatočnou konkurenciou medzi dodávateľmi, nie je teda opätovne naplnená podmienka zmeny existujúceho stavu, keďže sa nejedná o novú situáciu. Ani ďalší predpoklad pre zavedenie mimoriadnej regulácie (ochrana spotrebiteľa) nie je splnený. Záver o nesplnení predmetnej podmienky vyplýva z toho, že spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania, a prezentovaná mimoriadna regulácia má byť aplikovaná výlučne na neregulovaný segment, ktorý predstavujú odberatelia zo segmentu podnikateľa a organizácie, a teda nemožno odôvodňovať výkon mimoriadnej regulácie s poukazom na ochranu spotrebiteľa.

Ďalej regulovaný subjekt poukázal na to, že úrad uvádza, že mimoriadna regulácia bola v súlade so zákonom o regulácii prerokovaná s Európskou komisiou, pričom regulovaný subjekt zastáva názor, že konštatovanie úradu nemá oporu v podkladoch nachádzajúcich sa v spise, z uvedeného dôvodu má regulovaný subjekt pochybnosť o pravdivosti konštatovania úradu o naplnení tejto zákonnej podmienky, a z tohto dôvodu aj pochybnosť o zákonnosti mimoriadnej regulácie a jej súladnosti s právom EÚ.

V ďalšej časti vyjadrenia regulovaný subjekt poukázal na rozpor mimoriadnej regulácie s právom EÚ a Ústavou SR, pretože uplatnenie inštitútu mimoriadnej regulácie je v rozpore s podmienkami verejných zásahov do vnútorného trhu podľa práva EÚ. Regulovaný subjekt má za to, že v rozpore s podmienkami verejných zásahov do vnútorného trhu podľa práva EÚ začaté správne konanie a v ňom navrhované opatrenia nespĺňajú podmienky vyžadované smernicou o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a nariadením o vnútornom trhu s elektrinou pre takýto druh zásahu. Nie je zrejmé, aký orgán a na základe čoho vyhodnotil dôvodnosť všeobecného hospodárskeho záujmu, na základe čoho tento záväzok vo verejnom záujme ustálil a zadefinoval. V prípade existencie všeobecného hospodárskeho záujmu je namieste tiež posúdenie skutočností, či v oznámení navrhované opatrenia nepresahujú rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie verejného záujmu. Zároveň tento zásah do zmluvnej cenotvorby by mohol z hľadiska princípov právnej istoty vnieť ďalšiu mieru nestability do odvetvia energetiky.

Okrem toho má regulovaný subjekt za to, že mimoriadnou reguláciou dôjde k porušeniu práv chránených Ústavou SR, a to práva podnikat' a práva vlastniť majetok. Regulovaný subjekt zastáva názor, že spôsob stanovenia zmluvnej ceny a výška primeraného zisku kvalifikujú tento zásah ako neprimeraný a neproporcionálny, keďže mimoriadna regulácia určuje rozsah ekonomicky oprávnených nákladov, ktoré možno do ceny započítať, a výšky primeraného zisku. Navyiac nie je zrejmé, ako úrad dospel k uvádzanej výške a z akého dôvodu je práve táto podľa úradu správna.

Zároveň regulovaný subjekt poukázal na skutočnosť, že prezentovaná mimoriadna regulácia je podľa jeho názoru nevykonateľná, a to minimálne v časti určenia výšky primeraného zisku. Regulovaný subjekt ďalej poukázal na skutočnosť, že v súčasnosti vedené správne konanie je v rozpore s princípom právnej istoty, takýmto postupom by úrad zasiahol do platných a účinných zmlúv, ktoré má regulovaný subjekt uzatvorené s jednotlivými odberateľmi.

Regulovaný subjekt poukázal na minulé vyjadrenie úradu a uviedol, že má za to, touto úradom v oznámení prezentovanou mimoriadnou reguláciou by došlo k nepredvídateľnému mocenskému zásahu do právnej situácie regulovaného subjektu, keďže regulovaný subjekt legitímne očakával, že úrad nemôže do zmluvných cien zasiahnuť. Vzhľadom na skutočnosti uvedené vo vyjadrení regulovaný subjekt navrhol, aby úrad konanie o mimoriadnej regulácii zastavil.

Úrad v nadväznosti na argumenty regulovaného subjektu ohľadne záverov prieskumov uvádza nasledovné.

V priebehu roka 2023 úrad vykonal tri prieskumy, ktorých závery sú uverejnené na webovom sídle úradu.

Úrad vykonal v dňoch od 10. 03. 2023 do 24. 03. 2023 prieskum zverejnených cenníkov za dodávku elektriny a plynu pre koncových odberateľov mimo kategórie domácnosti u najväčších dodávateľov v SR (vrátane regulovaného subjektu), ktorí spolu predstavujú približne 80 % - ný podiel pri dodávke elektriny a plynu koncovým odberateľom. Úrad tiež preskúmal zverejnené cenníky vybranej vzorky menších dodávateľov elektriny a plynu. Prieskum úradu sa zamerl na cenníky za dodávku elektriny a plynu zverejnené na webových sídlach dodávateľov. Cieľom prieskumu bolo preskúmať mieru prehľadnosti a aktualizácie zverejnených cenníkov v kontexte znižovania trhových cien energií. Cenníky by mali poskytnúť dostatočné informácie pre odberateľov, aby mohli zvážiť výhodnosť, resp. nevýhodnosť, ich existujúcich zmluvných cien ako aj prípadnej zmeny dodávateľa. Medzi hlavné zistenia prieskumu o.i. patrí nasledovné:

- Trh dodávky elektriny a plynu podľa názoru úradu indikuje známky nedostatočnej konkurencie medzi dodávateľmi, s negatívnymi dôsledkami na odberateľov a s rizikami pre zdroje štátneho rozpočtu pri kompenzáciách. Nízka miera aktualizácie cenníkov pre regulovaných aj neregulovaných odberateľov totiž indikuje snahu niektorých dodávateľov o maximalizáciu kompenzácií zo štátneho rozpočtu napriek nižším nákladom na energie pre nových odberateľov. Rôznorodosť a nejednoznačnosť označovania zverejnených cenníkov vytvára otázky pri ich použití v rámci výpočtu kompenzácií v schémach Ministerstva hospodárstva SR, t. j., ktorý cenník je používaný pre účely výpočtu kompenzácií.
- Niektorí dodávatelia naďalej umožňujú odberateľom vstúpiť do regulovanej dodávky aj počas roka 2023, čo navyšuje už pomerne značnú množinu nových regulovaných odberateľov, ktorí pribudli v priebehu a v závere minulého roka. Úrad pozitívne vníma snahu o ochranu zraniteľných odberateľov, avšak pre týchto nových odberateľov

dodávateľia pravdepodobne dokupujú elektrinu a plyn pri súčasných nízkych trhových cenách. Ťažko si totiž predstaviť, že dodávateľ nakúpil elektrinu alebo plyn v lete minulého roka pre odberateľa, ktorí mu pribudol do portfólia v týchto dňoch alebo týždňoch. To indikuje, že náklady na nákup elektriny a plynu pre regulovaných odberateľov sú pravdepodobne nižšie ako náklady reflektované vo zverejnených zmluvných cenníkoch.

- Produkty a ceny dodávky elektriny a plynu pre neregulovaných odberateľov nie sú aktívne ponúkané a u viacerých dodávateľov nie sú vôbec zverejnené, prípadne nie sú priebežne aktualizované napriek zásadným poklesom trhových cien elektriny a plynu od začiatku roku 2023.
- Niektorí dodávateľia využívajú nejednoznačnosť zákonných ustanovení na zabránenie odberateľom zmeniť dodávateľa počas kalendárneho roka. Takéto konanie podľa názoru úradu zásadne obmedzuje konkurenciu medzi dodávateľmi a znižuje tlak na aktualizáciu zmluvných cien dodávky elektriny a plynu, ktoré by lepšie odrážali aktuálne trhovú cenu.

Úrad ďalej vykonal v dňoch od 01. 05. 2023 do 10. 05. 2023 prieskum zverejnených cien za dodávku elektriny a plynu nepodliehajúcu regulácií cien zo strany úradu, teda neregulovanej dodávky pre koncových odberateľov (napríklad podnikatelia, verejná správa atď.) v SR. Zároveň úrad preskúmal a porovnal verejne dostupné ceny a cenníky za neregulovanú dodávku elektriny a plynu na Slovensku a v okolitých krajinách, t. j. CZ, AT, DE. Výsledky prieskumu indikujú nedostatočnú konkurenciu na trhu neregulovanej dodávky s negatívnymi dopadmi na koncových odberateľov elektriny a plynu, čo zároveň vytvára aj riziká pri štátnych kompenzačných schémach na zvýšené náklady na energiu.

Kľúčové zistenia uvedeného prieskumu zverejnených cien a cenníkov za neregulovanú dodávku elektriny a plynu o.i. sú:

- nedostatočné reflektovanie vývoja trhových cien energií vo zverejnených cenníkoch za neregulovanú dodávku elektriny a plynu;
- pomerne vysoké cenové hladiny neregulovanej dodávky elektriny a plynu v SR v porovnaní s cenovými ponukami v okolitých krajinách (CZ, AT a DE);
- nedostatočné zverejňovanie a aktualizácia cenníkov za neregulovanú dodávku. Mnohí dodávateľia nezverejňujú svoje cenníky a vyžadujú od odberateľov, aby ich kontaktovali ohľadne ponuky.

Úrad zopakoval v dňoch od 23. 09. 2023 do 30. 09. 2023 prieskum trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu pre koncových odberateľov s cieľom identifikovať zásadné zmeny od májového prieskumu. Nepriaznivé aspekty prevládajúce na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu v máji 2023 sa k septembru 2023 zásadne nezlepšili, keďže:

- naďalej prevláda nedostatočné reflektovanie vývoja trhových cien energií vo zverejnených cenníkoch za neregulovanú dodávku elektriny a plynu;
- naďalej prevládajú pomerne vysoké cenové hladiny neregulovanej dodávky elektriny a plynu v SR v porovnaní s cenovými ponukami v okolitých krajinách (CZ, AT a DE);
- miera zverejňovania a aktualizácie cenníkov za neregulovanú dodávku je pomerne nízka,
- trh dodávky elektriny a plynu prejavuje známky zvyšujúcej sa miery koncentrácie trhu vyjadrenej indexom Herfindahl – Hirschman (HHI). Tento trend zvyšuje úroveň koncentrácie s hodnotou HHI na takmer 0,18 v prípade trhu dodávky elektriny a vysokú úroveň koncentrácie s hodnotou HHI nad 0,39 v prípade trhu dodávky plynu. V zásade

platí, že trh je koncentrovaný ak je hodnota HHI viac ako 0,1, a trh je vysoko koncentrovaný pri hodnote HHI presahujúcej 0,2.

Úrad z údajov a podkladov, ktorými disponuje v rámci výkonu vlastnej činnosti zistil nasledovné.

Súčasná situácia na trhu dodávky elektriny a plynu pre koncových odberateľov vykazuje známky nedostatočného informovania o zmluvných cenách za dodávku elektriny a plynu u koncových odberateľov, ktorí majú uzatvorenú zmluvu o dodávke elektriny alebo plynu za cenu neregulovanú úradom. Odberatelia tak majú nedostatok informácií o ponuke dodávateľov a tým majú limitované možnosti vybrať si medzi produktmi a službami dodávky elektriny a plynu. Absencia transparentne zverejnených zmluvných cien za dodávku elektriny a plynu je o to závažnejšia, že tieto ceny sú podkladom pre stanovenie kompenzácií na zvýšené náklady na energie pre odberateľov zo strany vlády SR.

V súčasnosti vláda SR kompenzuje rozdiel nad rámec štátom stanovených cenových stropov na dodávku elektriny a plynu na základe príslušných nariadení vlády SR a iných schém pomoci v réžii Ministerstva hospodárstva SR, akou je aj poskytnutie dotácie na pokrytie dodatočných nákladov v dôsledku zvýšenia cien elektriny a plynu. Týka sa to dodávky elektriny a plynu pre zraniteľných odberateľov (domácnosti, malé podniky, zariadenia sociálnych služieb, spoločenstvá vlastníkov bytov, a pod) ako aj neregulovaných koncových odberateľov (podnikatelia, verejné inštitúcie, neziskové organizácie, samosprávy, a pod.).

V závere roka 2022 však došlo legislatívnymi zmenami k značnému rozšíreniu skupiny zraniteľných odberateľov s účinnosťou k 01. 01. 2023. Zároveň aj v priebehu roka 2023 niektorí dodávateľia umožňujú odberateľom vstúpiť medzi zraniteľných odberateľov a poskytovať im dodávku elektriny a plynu za štátom zastropované ceny. To výrazne znížilo budúce náklady niektorých dodávateľov na nakupovanú elektrinu alebo plyn, keďže pre týchto nových odberateľov dodávateľia pravdepodobne nakupovali elektrinu alebo plyn až na prelome rokov 2022 a 2023, prípadne až v priebehu roka 2023, za výrazne nižšie ceny ako prevládali v priebehu predošlých mesiacov roka 2022. Avšak dodávateľia v priebehu roka 2023 nepristúpili k zníženiu zmluvných cien dodávky elektriny a plynu pre nových zraniteľných odberateľov a nepremietli znížené náklady do cien pre odberateľov. Obdobná situácia prevláda aj v neregulovanej dodávke elektriny a plynu, kde miera aktualizácie zverejnených cenníkov za neregulovanú dodávku elektriny a plynu (nepodliehajúcu cenovej regulácii zo strany úradu) je nedostatočná vo svetle zásadne klesajúcich trhových cien energií v posledných mesiacoch.

Uvedené okolnosti vytvárajú riziká pre neregulovaných odberateľov, ako aj pre kompenzačné energetické schémy štátu z pohľadu zvýšených nákladov na energie pre odberateľov ako aj finančných zdrojov štátu potrebných na kompenzácie. Trh neregulovanej dodávky elektriny a plynu prejavuje známky nedostatočnej motivácie prevažujúcej časti dodávateľov reagovať na aktuálnu situáciu na trhu a stav netransparentnosti a nízkej flexibility zverejnených cien za dodávku energií môže byť pre nich *de facto* vyhovujúci z pohľadu finančných prínosov.

Úrad dáva regulovanému subjektu do pozornosti, že v rámci svojich kompetencií zverených mu zákonom o regulácii sleduje trh s elektrinou a trh s plynom, mieru otvorenosti trhu s elektrinou a trhu s plynom a úroveň transparentnosti trhu s elektrinou a trhu s plynom, vyhodnocuje dosiahnutú úroveň hospodárskej súťaže na trhu s elektrinou a na trhu s plynom a predpoklady na mimoriadnu reguláciu a vypracúva odporúčanie na zlepšenie súťažných podmienok na trhu s elektrinou a na trhu s plynom.

Z vyššie uvedených prieskumov trhu s elektrinou a plynom, v rámci ktorých sa úrad zamerlal aj na regulovaný subjekt, ako na účastníka trhu s významným podielom na dodávke elektriny a plynu koncovým odberateľom, má úrad za preukázané, že na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu prevládajú nepriaznivé aspekty, ktoré sú spôsobené najmä nedostatočným reflektovaním vývoja trhových cien energií v zverejnených cenníkoch za neregulovanú dodávku elektriny a plynu, pričom možno jednoznačne konštatovať, že na SR prevládajú pomerne vysoké cenové hladiny neregulovanej dodávky elektriny a plynu v porovnaní s cenovými ponukami v okolitých krajinách (CZ, AT, DE). Z prieskumov je ďalej zrejmá nízka úroveň zverejňovania a aktualizácie cenníkov za neregulovanú dodávku. Úrad zároveň v rámci vyhodnocovania dosiahnutej úrovne hospodárskej súťaže na trhu s elektrinou a na trhu s plynom zistil, že trh dodávky elektriny a plynu prejavuje známky zvyšujúcej sa miery koncentrácie trhu vyjadrenej indexom Herfindahl – Hirschman (HHI).

Zámer úradu zaviesť mimoriadnu reguláciu voči regulovanému subjektu vychádzal zo záverov vykonaných prieskumov a podkladov, ktorými disponoval úrad, podľa ktorých v súčasnej trhovej situácii oblasť dostupnosti tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných služieb za primerané a konkurencieschopné ceny nie sú naplnené. Teda vznikla mimoriadna trhová situácia a došlo k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočnej konkurencie medzi dodávateľmi, pričom úradom navrhované opatrenia mimoriadnej regulácie spĺňajú zákonnú požiadavku sledovania cieľa regulácie podľa § 3 ods. 1 zákona o regulácii, a to zabezpečiť dostupnosť tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané a konkurencieschopné ceny, s cieľom ochrany koncového odberateľa.

Úrad uvádza, že zavedením mimoriadnej regulácie sleduje za cieľ zlepšenie situácie na trhu, zníženie koncentrácie a zabezpečenie väčšej konkurencie ponúk.

K argumentom regulovaného subjektu ohľadne výsledkov prieskumov úradu ohľadne zverejňovania cenníkov, úrad uvádza nasledovné.

Úrad v oznámení uviedol, že produkty a ceny dodávky elektriny a plynu pre neregulovaných odberateľov nie sú aktívne ponúkané a u viacerých dodávateľov nie sú vôbec zverejnené, prípadne nie sú priebežne aktualizované napriek zásadným poklesom trhových cien elektriny a plynu od začiatku roku 2023. Úrad uvedené konštatoval na základe záverov vykonaných prieskumov trhu s elektrinou a plynom.

Čo sa týka priamo regulovaného subjektu, z predmetných prieskumov vyplýva, že v období od 01. 01. 2023 do 30. 09. 2023 v nadväznosti na vývoj trhových cien elektriny a plynu zverejnil a aktualizoval cenníky za neregulovanú dodávku elektriny len k 01. 01. 2023 a cenníky za neregulovanú dodávku plynu k 01. 01. 2023, 01. 03. 2023 a 01. 05. 2023, teda regulovaný subjekt aj napriek klesajúcemu vývoju trhových cien energií naposledy aktualizoval cenník za neregulovanú dodávku plynu k 01. 05. 2023 a cenník za neregulovanú dodávku elektriny platný k 01. 01. 2023 neaktualizoval vôbec. Z uvedeného sa dá jednoznačne konštatovať nízka úroveň aktívne ponúkaných cenníkov a ich aktualizácia.

Úrad ďalej uvádza, že dodávateľia nemajú zákonnú povinnosť zverejňovať svoje ceny a cenníky za neregulovanú dodávku elektriny a plynu. Avšak verejne prístupná informácia o aktuálnych cenách a cenových ponukách je bežným trhovým štandardom pri efektívnej súťaži medzi firmami na mnohých trhoch tovarov a služieb. Zverejňovanie cien a cenníkov za neregulovanú dodávku je dôležité pre koncových odberateľov na neregulovanom trhu s energiami, keďže im umožňuje sa dostatočne zorientovať vo výhodnosti ponúkaných produktov a v prípade nespokojnosti s existujúcim dodávateľom mať dostatočnú možnosť výberu. Existencia transparentne zverejnených informácií o cenách a cenníkoch dodávateľov je

z pohľadu úradu dôležitým predpokladom pre efektívnu súťaž na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu.

V súčasnosti sú evidentné klesajúce trhové ceny energií, čo vytvára predpoklady na obnovenie efektívneho trhu s energiami a okrem iného aj zníženie rozsahu mimoriadnych opatrení štátu. Efektívna súťaž medzi dodávateľmi by mala umožniť koncovým odberateľom benefitovať z klesajúcich cien energií a podporiť udržateľnosť ich podnikateľských aj nepodnikateľských činností. Trhové ceny elektriny a plynu klesli o viac ako 50% oproti januáru 2023. Pri efektívnej súťaži medzi dodávateľmi sa dá očakávať, že nimi ponúkané ceny a cenníky pre koncových odberateľov by mali zohľadniť tento trend.

Úrad má za to, že súčasná situácia ohľadne zverejňovania cien a cenníkov nie je priaznivá pre koncových neregulovaných odberateľov. Odberatelia by mali mať možnosť urobiť si dostatočný prehľad o aktuálnych cenách na základe verejne dostupných informácií. V prípade záujmu sa môžu dopytovať u konkrétnych dodávateľov na detailnejšie podmienky ponuky, a prípadne si individuálne alebo skupinovo vyjednať lepšiu cenu. Absencia dostatočne širokého prehľadu o aktuálnych cenách vytvára informačnú asymetriu v neprospech koncových odberateľov.

Regulovaný subjekt vo vyjadrení na viacerých miestach poukázal na konštatovania úradu v súvislosti s kompenzáciami za dodávku elektriny a plynu a uviedol, že postupuje pri výpočte kompenzácií v súlade s nariadeniami vlády a súvisiacimi usmerneniami. Ďalej regulovaný subjekt v nadväznosti na skutočnosti uvedené v oznámení uviedol, že pokiaľ by aj problematickosť dotačných schém bola preukázaná, nemôže byť zákonným dôvodom pre zavedenie mimoriadnej regulácie.

K uvedenému úrad uvádza, že navrhované opatrenia mimoriadnej regulácie spĺňajú zákonnú požiadavku sledovania cieľa regulácie, a to zabezpečiť dostupnosť tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané a konkurencieschopné ceny. Vychádzajúc zo záverov vykonaných prieskumov a predložených podkladov regulovaným subjektom má úrad za to, že v súčasnej trhovej situácii práve oblasť dostupnosti tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných služieb za primerané a konkurencieschopné ceny nie sú naplnené. Na tomto mieste je potrebné uviesť, že vznikla mimoriadna trhová situácia a došlo k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočne rozvinutého konkurenčného prostredia medzi dodávateľmi. Úrad v oznámení neuviedol, že problematickosť dotačných schém je dôvodom pre zavedenie mimoriadnej situácie. Úrad v oznámení poukázal na ďalšie aspekty, ktoré priamo súvisia s mimoriadnou situáciou na trhu v spojitosti s nedostatočným konkurenčným prostredím.

Regulovaný subjekt uviedol, že úradom uvedené tvrdenie, že niektorí dodávatelia využívajú nejednoznačnosť zákonných ustanovení na zabránenie odberateľom zmeniť dodávateľa počas kalendárneho roka, je nepodložené a nie je zrejmé, či úrad medzi týchto dodávateľov zaraďuje aj regulovaný subjekt. Regulovaný subjekt ďalej uviedol, že v procese zmeny dodávateľa postupuje v súlade s aktuálne platnou legislatívou.

K uvedenému úrad uvádza, že konštatovanie úradu vychádza z informácii, ktorými úrad disponuje v rámci vlastného výkonu činnosti ako národného regulačného orgánu, ktorý má okrem iného zverenú kompetenciu vykonávať dohľad na ustanoveniami upravujúcimi zmenu dodávateľa. Uvedené tvrdenie úradu sa týka celkovej situácie na trhu s elektrinou a plynom, a predstavuje jeden zo záverov úradom vykonaného prieskumu v marci 2023, pričom je potrebné zdôrazniť, že takéto konanie dodávateľov zásadne obmedzuje konkurenciu medzi dodávateľmi a znižuje tlak na aktualizáciu zmluvných cien dodávky elektriny a plynu, ktoré by lepšie odrážali

aktuálne trhové ceny. Úrad dodáva, že v oznámení neuviedol, že sa dané konanie vzťahuje priamo na regulovaný subjekt.

Regulovaný subjekt vo vyjadrení ohľadom porovnania cenových hladín neregulovanej dodávky elektriny a plynu v CZ, AT a DE uviedol, že nie je jasné, z akého dôvodu úrad použil vzorku práve týchto krajín, keďže z údajov zverejnených Štatistickým úradom Európskej únie za prvý polrok 2023 vyplýva, že existujú aj okolité krajiny, ktoré majú výrazne vyššie ceny za elektrinu ako SR, napr. Maďarsko.

Úrad k uvedenému uvádza, že v záveroch z prieskumu vykonaného v máji 2023 sú uvedené skutočnosti, z ktorých je zrejмый dôvod výberu uvedených krajín. Úrad vykonal porovnanie jednak okolitých krajín, a jednak krajín, kde je pomerne rozvinutý neregulovaný trh dodávky elektriny a plynu. Úrad dodáva, že poukazovanie regulovaného subjektu na Maďarsko sa môže javiť ako účelové, keďže z podkladu predloženého regulovaným subjektom vyplýva, že Maďarsko malo za prvý polrok 2023 takmer najvyššiu cenu elektriny pre odberateľov mimo domácností.

Regulovaný subjekt uviedol, že sa nestotožňuje so záverom úradu o miere koncentrácie trhu a nie je možné ho preskúmať zo strany regulovaného subjektu, pretože nevyplýva zo žiadneho podkladu v spise. Regulovaný subjekt zároveň dodal, že prešetrovanie v jednotlivých odvetviach hospodárstva na účel získania informácií o stave súťaže v danom odvetví, a teda aj v odvetví energetiky, má Protimonopolný úrad SR, ktorý však podľa vedomostí regulovaného subjektu k žiadnym takýmto zisteniam o vysoko koncentrovanom trhu a tým nedostatočnej konkurencii nedospel.

Úrad dáva regulovanému subjektu opakovane do pozornosti, že jednou z kompetencií úradu zverených mu zákonom o regulácii je aj sledovanie trhu s elektrinou a plynom, miery otvorenosti trhu s elektrinou a plynom a úroveň transparentnosti trhu s elektrinou a plynom, pričom úrad je kompetentný vyhodnocovať dosiahnutú úroveň hospodárskej súťaže na trhu s elektrinou a plynom.

Ďalej, z úloh a postavenia úradu, ako národného regulačného orgánu pre oblasť regulácie sieťových odvetví, je zrejмый, že úrad v rámci vlastnej činnosti je povinný disponovať, a tiež aj disponuje, informáciami, na základe ktorých je schopný vyhodnocovať dosiahnutú úroveň hospodárskej súťaže na trhu s elektrinou a plynom, a v nadväznosti na to vypracovať odporúčania na zlepšenie súťažných podmienok na trhu s elektrinou a plynom.

Úrad v rámci prieskumu v septembri 2023 pristúpil aj k vyhodnoteniu dosiahnutej úrovne hospodárskej súťaže na trhu prostredníctvom Herfindahl – Hirschman Index (HHI) - ukazovateľa koncentrácie trhu, ktorý zohľadňuje podiely na trhu jednotlivých konkurenčných firiem. Úrad pravidelne posudzuje postavenie dodávateľov pôsobiacich na trhu dodávky elektriny a plynu v SR. V zásade platí, že trh je koncentrovaný, ak HHI je viac ako 0,1, a trh je vysoko koncentrovaný pri hodnote presahujúcej 0,2.

Záverom uvedeného vyhodnotenia je, že trh dodávky elektriny a plynu prejavuje známky zvyšujúcej sa miery koncentrácie trhu s hodnotou HHI na takmer 0,18 v prípade trhu dodávky elektriny a s hodnotou HHI nad 0,39 v prípade trhu dodávky plynu. V zásade platí, že trh je koncentrovaný, ak je hodnota HHI viac ako 0,1, a trh je vysoko koncentrovaný pri hodnote HHI presahujúcej 0,2. Vysoká úroveň koncentrácie trhu dodávky sú indikátormi nedostatočnej konkurencie na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu.

Z uvedeného je zrejmé, že tvrdenia regulovaného subjektu o kompetenciách úradu v súvislosti s vyhodnocovaním stavu súťaže v odvetví energetiky, nie je právne správne.

Ďalej regulovaný subjekt poukázal na absenciu podkladov resp. dôkazov v administratívnom spise, na základe ktorých možno zdôvodniť uplatnenie mimoriadnej regulácie voči regulovanému subjektu. K uvedenému úrad uvádza nasledovné.

Podľa § 32 ods. 2 správneho poriadku podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Údaje z informačných systémov verejnej správy a výpisy z nich, okrem údajov a výpisov z registra trestov, sa považujú za všeobecne známe skutočnosti a sú použiteľné na právne účely. Tieto údaje nemusí účastník konania a zúčastnená osoba správne orgánu preukazovať dokladmi. Doklady vydané správnym orgánom a obsah vlastných evidencií správneho orgánu sa považujú za skutočnosti známe správne orgánu z úradnej činnosti, ktoré nemusia účastník konania a zúčastnená osoba správne orgánu dokladovať.

Podľa § 34 ods. 6 správneho poriadku skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z úradnej činnosti netreba dokazovať.

Ako už bolo vyššie uvedené, úrad vykonal v priebehu roka 2023 tri prieskumy trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu. Na základe záverov prieskumov dospel úrad k záveru, že došlo k mimoriadnej situácii na trhu s elektrinou a plynom a k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočnej konkurencie medzi dodávateľmi. V rámci vykonaných prieskumov sa úrad zamerával aj na regulovaný subjekt, ako na účastníka trhu s významným podielom na dodávke elektriny a plynu koncovým odberateľom. Prieskumy, ktoré úrad vykonal v rámci vlastnej činnosti, sú zverejnené na webovom sídle úradu. Úrad zároveň oslovil dodávateľov elektriny a plynu, vrátane regulovaného subjektu, s požiadavkou na predloženie podrobných údajov o objemoch, nákladoch a aplikovaných cenníkoch dodávky elektriny a plynu pre jednotlivé skupiny koncových odberateľov. Uvedené údaje predložené regulovaným subjektom predstavujú podklad nachádzajúci sa v administratívnom spise ku konaniu o mimoriadnej regulácii.

Úrad uvádza, že administratívny spis vedený v konaní o mimoriadnej regulácii obsahuje všetky podklady potrebné k vydaniu rozhodnutia vo veci, pričom zverejnené prieskumy vykonané úradom v rámci jeho vlastnej činnosti v zmysle jeho zákonných kompetencií netreba dokazovať. Rovnako nie je potrebné dokazovať podklady a údaje, ktoré úrad použil pri vykonávaní prieskumov.

V nadväznosti na tvrdenie regulovaného subjektu, že v dôsledku nesprístupnenia žiadnych podkladov si nemohol plnohodnotne uplatniť právo podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku, úrad uvádza, že v zmysle vyššie uvedeného je zrejmé, že tvrdenie regulovaného subjektu je nesprávne, pričom úrad dodáva, že regulovaný subjekt si mohol uplatniť všetky jeho práva, ktoré mal v danom štádiu konania podľa správneho poriadku priznané.

K argumentu regulovaného subjektu, že z podkladov v spise nevyplýva, že úrad svoj zámer mimoriadnej regulácie konzultoval s Európskou komisiou, pričom regulovaný subjekt má pochybnosť o pravdivosti konštatovania úradu o naplnení tejto zákonnej podmienky, úrad uvádza nasledovné.

Prerokovanie s Európskou komisiou v zmysle § 16 ods. 1 zákona o regulácii predchádzalo začatiu konania o mimoriadnej regulácii, ktorého je regulovaný subjekt účastníkom konania.



Prerokovanie s Európskou komisiou nepredstavuje konanie, ktorého účastníkom by bol regulovaný subjekt.

Podklady z prerokovania s Európskou komisiou nie sú súčasťou podkladov nachádzajúcich sa v administratívnom spise č. 6252-2023-BA vedenom úradom v rámci konania o mimoriadnej regulácii, pretože nepredstavuje podklad potrebný k posúdeniu veci a vydaniu rozhodnutia. Úrad zdôrazňuje, že všetky relevantné podklady potrebné k vydaniu rozhodnutia v danej veci sú obsahom administratívneho spisu č. 6252-2023-BA a z týchto podkladov bude úrad vychádzať pri rozhodovaní v konaní o mimoriadnej regulácii, ktorého účastníkom je regulovaný subjekt.

Regulovaný subjekt taktiež poukázal na vyjadrenia úradu z minulého obdobia, keď dodávatelia volali po mimoriadnej regulácii zo strany úradu, pričom regulovaný subjekt má za to, že mimoriadnou reguláciou by došlo k nepredvídateľnému mocenskému zásahu do právnej situácie regulovaného subjektu, keďže legitímne očakával, že úrad nemôže do zmluvných cien zasiahnuť.

K uvedenému úrad uvádza, že v danom minulom období úrad nepristúpil k vykonaniu mimoriadnej regulácie, ktorá by umožnila dodávateľom energií na neregulovanom trhu jednostranne zmeniť ceny v už uzatvorených kontraktoch na dodávku elektriny alebo plynu – a to všeobecne alebo aj v kontexte dodávateľmi navrhovanej indexácie 10 % z objemu zmluvnej dodávky voči aktuálnym cenám na dennom trhu s elektrinou. Úrad rovnako odmietol kroky niektorých dodávateľov, ktorí pristupujú k jednostranným zmenám zmluvných cien alebo iných zmluvných podmienok na neregulovanom trhu s energiami, prípadne jednostranne ukončujú zmluvy s odberateľmi, spravidla s tými, s ktorými sa v minulosti zmluvne dohodli na výhodnejších (nižších) cenách. Ďalej úrad uviedol dôvody nevykonania mimoriadnej regulácie na podnet dodávateľov, pričom okrem iného zdôraznil, že takéto plošné opatrenie by negatívne zasiahlo desaťtisíce podnikateľov, inštitúcií a firiem, ktoré si zodpovedne zabezpečili energie za primerané zmluvné podmienky a ich dodávatelia spoľahlivo dodávajú dohodnuté objemy energií. Úrad taktiež konštatoval, že implementované mimoriadne riešenia musia mať systémový charakter, pričom indexácia 10 % dodávky voči spotovým cenám neprináša jednoznačnú istotu odstránenia fundamentálnych príčin súčasnej situácie. Navrhované riešenie by malo potenciál priniesť bezprostredné krátkodobé zlepšenie situácie a najmä podporiť cashflow dodávateľov, avšak otázna je celková udržateľnosť takéhoto prístupu. Navyiac dodávateľmi požadovaná mimoriadna regulácia nebola prerokovaná s Európskou komisiou.

Avšak úrad uvádza, že aktuálna situácia na trhu s elektrinou a plynom je odlišná, pretože je charakteristická pretrvávajúcim trendom klesajúcich trhových cien energií bez adekvátnej odozvy zo strany dodávateľov, čo potvrdzujú úradom vykonané prieskumy trhu. V súčasnej dobe vznikla mimoriadna trhová situácia a došlo k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočnej konkurencie medzi dodávateľmi, pričom úrad má za to, že navrhovaná mimoriadna regulácia spĺňa zákonnú požiadavku sledovania cieľa regulácie podľa § 3 ods. 1 zákona o regulácii.

Úrad ďalej k argumentom regulovaného subjektu uvádza, že mimoriadna regulácia nie je v rozpore s právom EÚ. Zavedená mimoriadna regulácia neobmedzuje fungovanie trhu s elektrinou a trhu s plynom.

Úrad ďalej uvádza, že zavedenie mimoriadnej regulácie je potrebné na dosiahnutie účelu regulácie, a teda vo svojej podstate predstavuje kritérium verejného záujmu, pretože slúži na zabezpečenie dostupnosti tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané ceny a v určenej kvalite.

Zároveň úrad uvádza, že regulovaný subjekt tým, že podniká v regulovanej oblasti, je povinný podľa zákona o regulácii ako aj podľa zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov znášať pri svojej podnikateľskej činnosti aj určité obmedzenia. V tomto prípade vykonávať dodávku elektriny v súlade s rozhodnutím úradu o mimoriadnej regulácii, ktoré je vydané v súlade so zákonom o regulácii za účelom dosiahnutia účelu regulácie, teda vo verejnom záujme, čo však neznamená, že ide o porušenie jeho ústavných práv na podnikanie a vlastníctvo majetku alebo princípov právneho štátu. Tento právny názor vyplýva napríklad z nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 13/97.

V nadväznosti na argumentáciu regulovaného subjektu, že prezentovaná mimoriadna regulácia je selektívna a diskriminačná, nakoľko vytvára nerovnaké podmienky vo vzťahu k regulovaným subjektom, úrad uvádza nasledovné.

Koncept zákazu diskriminácie predstavuje jednu zo základných zásad práva Európskej únie a zároveň jedno zo základných práv. Zásada nediskriminácie je spojená s chápaním právnej rovnosti, ktorá si vyžaduje, aby sa s podobnými situáciami zaobchádzalo rovnakým spôsobom a s rozdielnymi situáciami sa zaobchádzalo odlišne na základe ich rozdielnosti.

Zavedením mimoriadnej regulácie voči regulovanému subjektu sa uplatňuje postup, v rámci ktorého sa subjekty v odlišnej situácii posudzujú odlišným spôsobom. Kritérium odlišnosti je v tomto prípade dodržané výškou podielu na trhu s elektrinou a na trhu s plynom, ktorý je v prípade regulovaného subjektu významný. Trhový podiel regulovaného subjektu za rok 2022 na trhu s elektrinou pri dodávke elektriny pre odberateľov elektriny, ktorí nemajú uzavretú zmluvu o dodávke elektriny alebo zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom v rozsahu cca. [REDAKOVANÉ] % a na trhu s plynom pri dodávke plynu pre odberateľov elektriny, ktorí nemajú uzavretú zmluvu o dodávke plynu alebo zmluvu o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom v rozsahu cca. [REDAKOVANÉ] %.

Úrad zdôrazňuje, že aplikácia odlišného režimu v energetike pre subjekty, ktoré sa líšia svojou veľkosťou, prípadne veľkosťou svojho portfólia, nie je neobvyklá. Uvedené platí napr. pri prevádzkovateľoch distribučných sústav, kde je rozlišovacie kritérium pre miestnu a regionálnu distribučnú sústavu počet odberných miest. Taktiež zaradenie podnikateľov medzi zraniteľných odberateľov elektriny/plynu s právom na regulovanú cenu sa riadi veľkosťou odberu, a tak podniky, ktoré vykonávajú rovnakú činnosť, môžu mať zásadne rozdielne postavenie z pohľadu cenovej regulácie. Rovnako je ustanovený rozličný režim povinností vertikálne integrovaných podnikov, ktoré sa líšia podľa počtu ich odberných miest. Tiež možno spomenúť odlišné právne režimy, ktoré sa vzťahujú na výrobcov elektriny v závislosti od ich veľkosti, resp. inštalovaného výkonu zariadení na výrobu elektriny.

Úrad dodáva, že z uvedených dôvodov neexistuje legitímny dôvod pre spochybňovanie delenia dodávateľov na účely mimoriadnej regulácie v závislosti od veľkosti ich portfólia a dopadu na trh.

Regulovaný subjekt vo vyjadrení uviedol, že nie je naplnený predpoklad pre zavedenie mimoriadnej regulácie, a to vznik mimoriadnej trhovej situácie, keďže aktuálnu trhovú situáciu nemožno označiť za mimoriadnu, pričom o mimoriadnej situácii na trhu bolo možné hovoriť v období jesene 2021, prípadne v auguste 2022. Taktiež podľa názoru regulovaného subjektu nebol naplnený ani predpoklad ohrozenia trhu vplyvom nedostatočne rozvinutého konkurenčného prostredia. K uvedenému úrad uvádza nasledovné.

V súčasnosti sú evidentné klesajúce trhové ceny energií, čo vytvára predpoklady na obnovenie efektívneho trhu s energiami. Efektívna súťaž medzi dodávateľmi by mala umožniť koncovým odberateľom benefitovať z klesajúcich cien energií a podporiť udržateľnosť ich podnikateľských a nepodnikateľských činností. Trhové ceny elektriny a plynu klesli o viac ako 50% oproti januáru 2023. Pri efektívnej súťaži medzi dodávateľmi sa dá očakávať, že nimi ponúkané ceny a cenníky pre koncových odberateľov by mali zohľadniť tento trend. Avšak aj napriek uvedenému z výsledkov prieskumu trhu vykonaného v septembri 2023 vyplýva, že v porovnaní s prieskumom trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu vykonanom v máji 2023 nedošlo k zlepšeniu v stave zverejňovania cien a cenníkov za neregulovanú dodávku elektriny a plynu, nedošlo k zlepšeniu v stave aktualizácie zverejnených cien a cenníkov, zverejnené ceny najmä veľkých dodávateľov v nedostatočnej miere zohľadňujú pokles trhových cien elektriny a plynu v priebehu 2023, nedošlo k zlepšeniu výhodnosti cenových ponúk v SR v porovnaní s okolitými krajinami (CZ, DE, AT). Navyše vysoká úroveň koncentrácie trhu dodávky a pomerne vysoké predpokladané obchodné marže niektorých dodávateľov sú podľa názoru úradu indikátormi nedostatočnej konkurencie na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu, s potenciálnymi negatívnymi vplyvmi a dopadmi na odberateľov, t. j. podnikateľské aj nepodnikateľské subjekty, vo forme neprímerane vysokých cien za neregulovanú dodávku elektriny a plynu.

Úrad má na základe podkladov, ktorými disponuje, za preukázané, že v súčasnej trhovej situácii oblasť dostupnosti tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných služieb za primerané a konkurencieschopné ceny nie sú naplnené. Teda vznikla mimoriadna trhová situácia a došlo k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočnej konkurencie medzi dodávateľmi, pričom úradom navrhovaná mimoriadna regulácia spĺňa zákonnú požiadavku sledovania cieľa regulácie podľa § 3 ods. 1 zákona o regulácii, a to zabezpečiť dostupnosť tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané a konkurencieschopné ceny, s cieľom ochrany koncového odberateľa.

Z uvedených dôvodov úrad zavádza mimoriadnu reguláciu pre dodávku elektriny a plynu, a to povinnosti pre regulovaný subjekt uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Úrad uvádza, že po opätovnom preskúmaní podkladov k rozhodnutiu ako aj v nadväznosti na argumentáciu regulovaného subjektu, oproti oznámeniu pristúpil k zúženiu povinností ustanovených vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Úrad uvádza, že zavedením mimoriadnej regulácie sleduje za cieľ zlepšenie situácie na trhu, zníženie koncentrácie a zabezpečenie väčšej konkurencie ponúk, pričom zároveň dodáva, že pristúpil k zavedeniu mimoriadnej regulácie voči regulovanému subjektu s ohľadom na jeho významný podiel na trhu dodávky elektriny koncovým odberateľom. Vzhľadom na trhovú podiel regulovaného subjektu za rok 2022 na trhu s elektrinou pri dodávke elektriny pre odberateľov elektriny, ktorí nemajú uzavretú zmluvu o dodávke elektriny alebo zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom v rozsahu cca. ██████ %, možný vplyv regulovaného subjektu na zlepšenie situácie na trhu s elektrinou, zníženie koncentrácie a zabezpečenie väčšej konkurencie ponúk, možno považovať za významný.

Pri mimoriadnej regulácii sa primerane postupuje podľa § 12 až 15 zákona o regulácii.

Úrad uvádza, že opatrenia mimoriadnej regulácie spĺňajú zákonnú požiadavku sledovania cieľa regulácie, a to zabezpečiť dostupnosť tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané a konkurencieschopné ceny. Vychádzajúc zo záverov vykonaných prieskumov a predložených podkladov regulovaným subjektom má úrad za to, že v súčasnej trhovej situácii práve oblasť dostupnosti tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných služieb za primerané

a konkurencieschopné ceny nie sú naplnené. Na tomto mieste je potrebné doplniť, že regulovanou činnosťou treba rozumieť v kontexte opatrení mimoriadnej regulácie činnosť dodávky elektriny a dodávky plynu, ktorá je vecne regulovaná úradom, nakoľko úrad vykonáva vecnú reguláciu vo forme rozhodovania o vydaní, zmene a zrušení povolenia na dodávku elektriny podľa § 6 ods. 3 zákona o energetike.

Úrad uvádza, že identifikované opatrenia mimoriadnej regulácie boli v súlade s § 16 ods. 1 poslednej vety zákona o regulácii prerokované s Európskou komisiou.

Úrad zámer vykonať mimoriadnu reguláciu podľa § 16 zákona o regulácii konzultoval aj s Protimonopolným úradom SR s cieľom predchádzania iných foriem nedovoleného obmedzovania súťaže v zmysle § 6 zákona č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení iných zákonov.

Úrad uvádza, že rozhodnutie obsahuje všetky zákonné náležitosti, uvádza dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých úrad svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa týka tak skutkovej ako i právnej stránky rozhodnutia. Úrad má za to, že vychádzal zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Vydané rozhodnutie obsahuje všetky predpísané náležitosti, t. j. obsahové a formálne náležitosti ustanovené v § 47 správneho poriadku a samotný výrok rozhodnutia je formulovaný presne, určito a zrozumiteľne.

Úrad pri výkone svojej pôsobnosti postupuje nezávisle a nestranne a koná v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky a legislatívou EÚ. Úrad v konaní o mimoriadnej regulácii postupoval spôsobom a v rozsahu, ktorý mu ustanovuje platná právna úprava.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie. Odvolanie treba podať na Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor regulácie plynárenstva a obchodu s elektrinou a plynom, a to v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia. Odvolanie v konaní o mimoriadnej regulácii nemá odkladný účinok. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Richard Ružička  
riaditeľ odboru regulácie plynárenstva  
a obchodu s elektrinou a plynom

#### **Rozhodnutie sa doručí:**

Stredoslovenská energetika, a. s., Pri Rajčianke 8591/4B, 010 47 Žilina

██████████ Poznámka: Nezverejnené údaje sú predmetom obchodného tajomstva.